

מישרד התחבורה אינו אוכף את התקנה המחייבת את

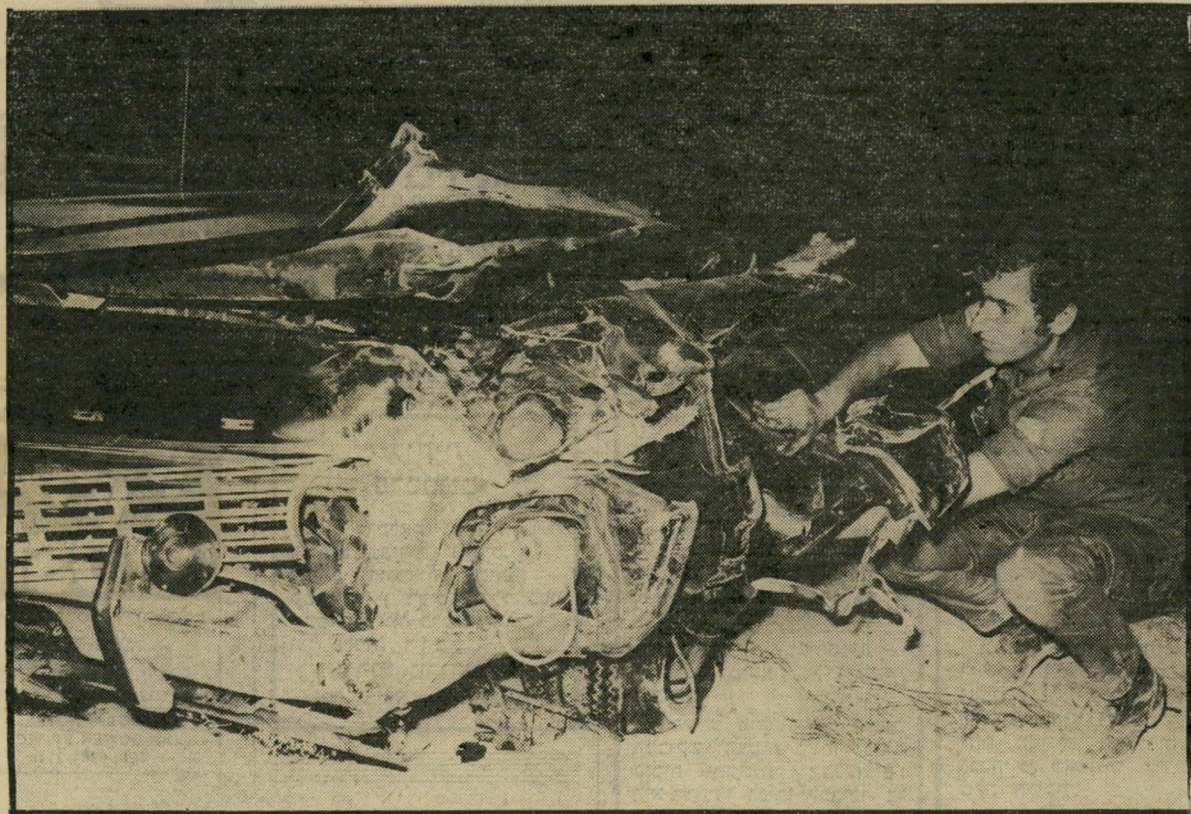
היצאות של קציני בטיחות בכל מיפעל בעל 20 מכוניות

קציני בטיחות מוסמכים, וכל מי שמכיר את הנושא מקרוב, מודה שכלי רכב אלה אינם מעורבים בתאונות דרכים. היועץ המישפטי לממשלה, שבידו הי סמכות לאכוף את החוק על מינהל הרכב הממשלתי, לא פועל בנדון. כשבאים אנשי המחלקה של צבי גולן למיפעל פרטי, ודורשים שימונה קציני בטיחות, שואלים אותו מה נעשה בנדון במינהל. עיירות כמו רחובות, חולון ובתיים אינן מעסיקות קציני בטיחות. בתי הרושת שמשאיות מובילות את סחורתם, כמו בתי הרושת למשקאות טמפו, המועצה לשיווק פרי הדר ועוד, אינם מעסיקים קצינים כנדרש. תחנות כיבוי אש, שאינן כפופות לעיריות וריכבן מוגדר כרכבי טחון, מפעילות גם הן, את ריכבן ללא פיקוח. לגבי הפעלת החוק בצה"ל ובמישטרה

שמי שאמור לאכוף את התקנות נמצא במשבר חמור של כוה"אדם. המחלקה לקציני בטיחות תעבורה בי דרכים מונה כיום מנהל מחלקה, צבי גולן, פקידה, מטפל בקורסים, מפקח וי ממונה על ההכשרה. לחמשת המופלאים האלה נלווית ניידי בדיקה, והם אמורים לפקח ולאכוף את החוק בנושא קציני בטיחות בכ"ס 2000 מיפעלים, שבהם יש כ"ס 400 אלף כלי רכב וכ"ס 600 אלף נהגים. המחלקה הוקמה בראשית שנות ה'60, ומסיבות שונות לא הורחבה. להיפך, בי תקופת היותו של גד יעקובי שריהתי בורה, עד 1971, חלה נסיגה בתיפקוד המחלקה. במישרד התחבורה תולים את הסיבה לכך במצב יחסים מעורער שהיה אז בין השר והמחלקה. בשלוש השנים האחרונות השתנה יחסו של מישרד התחבורה למחלקה, וכיום

יות. הקצין רשאי לאסור את השימוש ברכב שבבעלות המיפעל, ולהתנות את השימוש בו בתיקונו ובהבאתו למצב שלא יפגע, לדעתו, בבטיחות התנועה. על קציני הבטיחות מוטלת החובה לדווח לבעל המיפעל על כל ליקוי שמצא בו רכב ושעלול לסכן את התנועה, על כל פגם בעבודת הנהגים ועל כל ליקוי במצב בריאותם. אם פוטר קציני הבטיחות, יש לדווח על כך מייד למחלקה לקציני בטיחות במישרד התחבורה, ואז נערך בירור ש- בעקבותיו או מוחזר הקצין שפוטר, או נשלח אחר במקומו. למעשה מועסק קציני הבטיחות על-ידי המיפעל, אך הוא אחראי, מבחינת החוק, כלפי המחלקה לקציני הבטיחות במישרד התחבורה, על תקלות שלא דיווח עליהם או שהתעלם מהן.

ה עשרה באוגוסט היה היום הי שחור של כל העוסקים בתחבורה בארץ. בשעות הבוקר התנגשה טיולית שבה מרצועת עזה עם מוביל טנקים צבאי. בתאונה המחרדה בצומת אשדוד נהרגו 24 פועלים ולמעלה מ-40 נפצעו. לא עברו שעות אחדות, ואוטובוס טיולים התהפך דרומית לסדום, ולמעלה מ-50 איש נפצעו. בעקבות אירועי אותו היום, הוחלט במישרד ובמישרד התחבורה להגביר את פעילות הפיקוח בכבישים. דובר על הת מרת הענישה לנהגים שיהיו מעורבים בתאונות דרכים. דובר על בדיקות פתע של כלי רכב, רישונות, מהירות הנהיגה ותקינות כלי הרכב. אך גם אם צמצמו ממדי התאונות הנפגעים, מיספרם עדיין מחריר. בשבוע שעבר נהרגו תישעה ישראלים

איו תהיה יש

תאונות

יש בעיות תחיקתיות, שמפחיתות את חשיבותו ותיפקודו של קציני הבטיחות. בצה"ל יש קציני בטיחות, שסיימו באופן פרטי את הקורס, אך לא מופעלים כקציני בטיחות. קציני הרכב, המוכר למשרתים בצבא, הוא למעשה סדרן עבודה, הי מעוניין לשלוח רכב לעבודה, אך את תקינות הרכב אמור לבדוק קציני הבטיחות. הרכב הצבאי עובר טיפול שבועי, חודשי ושנתי ומבחינה מכנית הוא מטור פל. אך גם בצה"ל הבינו שאי אפשר לקיים ציירכב גדול כל-כך ללא קציני בטיחות, והחל בספטמבר השנה, מונו קציני בטיחות יהודיים בדרגות רביסרן וסגן אלוף, שעליהם הוטלה המשימה לפקח על הבטיחות, גם בסדר גדול אגדתי. גם במישרד, כמו בצה"ל, מתנהל וי- כוח עם מישרד התחבורה על סמכויות קציני הבטיחות. על-פי החוק, הוא כפוף למישרד התחבורה, והוא אחראי כלפיו, מבחינת הדין הפלילי, אך המישרד, כמו (המשך בעמוד 76)

יכולים להפעיל את החוק בכ"ס 1000 מיפי עלים, תיאורטית, אך בתנאים הנוכחיים של מצבת כוה"אדם אין אפשרות לאכוף את החוק. **ה** **יועץ המישפטי** **לא אוכף** **מזכ בשטח** משקף את חולשת המחלקה. עבוד שלהברות ון ואגד יש קציני בטיחות, וכך גם לחלק מחברות התובלה הגדולות, הרי שמרבית המיפי עלים הפרטיים והציבוריים לא שמעו על התקנה. מינהל הרכב הממשלתי, שיש לו כ"ס 9000 כלי רכב, לא מינה קציני בטיחות לציירכב שלו, ומדובר בכלי רכב של כל מישרד הממשלה, כולל מישרד הביטחון, התיקורת ומע"צ. לעומת זאת, כלי הרכב של שירותי הביטחון נבדקים באופן סדיר על-ידי

כל מי שהוא בעל נסיון מעשי מוכח של עבודה במכוונות רכב ושעסק בכך חמש שנים לפחות, בעל רישיון נהיגה, ונהג במשך חמש שנים בכל סוגי הרכב העיקריים הנמצאים בשימוש המיפעל שבו הוא עתיד לעבוד, ואם יש לו עבר נקי וסיים קורס לקציני בטיחות, יכול להיחשב כקציני בטיחות מאושר. קציני הבטיחות מאוגדים באיגוד ארצי, המונה כ"ס 7000 חברים, שעברו בחינות בטכניון וקיבלו הסמכה של מישרד התחבורה. השנה לומדים בקורסים דור שנתיים כ"ס 150 איש, במיסגרת הטכניון בתל-אביב וחיפה. ישנם המאוגדים בי איגוד, שלמדו על חשבונם והם היום מחוסרי עבודה, מאחר שהחוק לא נאכף. כיום יש בארץ כ"ס 2000 מיפעלים הייבנים על-פי החוק להעסיק קציני בטיחות. לכאורה יש חוסר עצום בבעלי הסמכה, אך העובדה המדהימה היא שרק בכ"ס 300 מיפעלים מועסק קציני בטיחות. אם לא די במצב הרע בשטח, הרי

ר"246 בני-אדם נפצעו, חלקם קשה, בי למעלה מ-150 תאונות. אלה המחשבים את עלות התאונות למשק, מעריכים אתן במיליוני שקלים לשנה, ולאיש אין פיתרון של ממש לצימצום ההרג בדרכים. לאיגוד קציני הבטיחות בתעבורה יש ראיות ברורות לכך שניתן — אם לא למנוע כליל את תאונות הדרכים, לפחות לצמצם אותן — אם יוספו שישה פקחים ושלוש ניידות-פיקוח למחלקה לקציני בטיחות בתעבורה במישרד התחבורה עצמו, ואם ייאכף החוק בדבר חובת הפעלת קציני הבטיחות במיפעלים, אך מדיניות מישרד התחבורה כלפי המחלקה וכל-פי איגוד קציני הבטיחות, מעוררת תמיהה בקרב כל מי שקרוב לנושא. בפרט אחי התאונות הקטלניות שהתרחשו בחודשים האחרונים.

קציני בטיחות **מובטלים** **ה** **חוק מחייב** להעסיק קציני בטיחות בכל מיפעל או מוסד שיש בו לפחות 20 כלי רכב. על קצין הבטיחות לפקח על כך, שהנהגים המועסקים על-ידי הי מיפעל יידעו את תקנות התעבורה, וי ימלאו אחריהן. עליו לדאוג לכך שמצב בריאותם של הנהגים יהיה תקין. הקצין צריך לפקח על תקינות הרכב, והפעלתו בתוך המיפעל ממוחזרת לו. הקצין אמור להדריך את הנהגים בענייני נהיגה, טעינה, פריקה וטיפול ברכב, ולהמליץ על שליחתם להכשרות מיוחדות ולהשתלמו-